

РАЗВИВАНЕ НА КУЛТУРА НА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЧРЕЗ ПРЕПОДАВАНЕ И ИЗУЧАВАНЕ НА ИСТОРИЯ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ОБУЧИТЕЛНИ МОДУЛИ ЗА УЧИТЕЛИ

„Историята може да допринесе за по-доброто разбиране, толерантност и доверие между хората и между народите на Европа или да се превърне в сила на разединение, насилие и нетолерантност. Ето защо преподаването на история може да бъде инструмент за подкрепа на мира и помирението в конфликтни и следконфликтни зони, както и на толерантността и разбирането при работа по въпросите на миграцията, имиграцията и променящите се демографски реалности.“ Препоръка 1880 (2009) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа „Обучението по история в конфликтни и следконфликтни зони“.

ЕЛЕКТРОННА ПУБЛИКАЦИЯ

■ **„Развиване на култура на сътрудничество чрез преподаване и изучаване на история“** е интерактивна електронна книга с хипервръзки към външни източници. Тя е предназначена за използване при обучение на учители. Книгата е подходяща за всички видове обучение на учители: първоначално, паралелно, продължаващо и опреснително. Публикацията е предназначена за самообучение, но може да се използва и от групи учители, които се обучават заедно. Предвидено е преподавателите и наставниците да участват в проследяването на напредъка и разбирането на обучаващите се учители по представените в материала проблеми, както и да предлагат допълнителни дейности.

ДЕЙНОСТИ НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА В КИПЪР: ПРОЕКТ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ НА ИСТОРИЯ 2012–2016

■ **Развиване на култура на сътрудничество чрез преподаване и изучаване на история** е крайният продукт от двустранен проект на Съвета на Европа за обучение по история в Кипър. Основният партньор на Съвета на Европа в рамките на този проект беше Асоциацията за исторически диалог и изследвания (AHDR), уникална неправителствена организация, която обединява преподаватели по история от всички общности, като преодолява разделителната линия.

■ Дългосрочната програма имаше следното съдържание:

- ▶ **Първи етап:** 2004-2010 г. Установяване на основа за сътрудничество и помирение чрез семинари за обучение на учители. Като резултат от този етап беше създаден следният комплект от учебителни материали, основан на нуждите на кипърските учители:
 - **Многоперспективност в преподаването и изучаването на история**, Никозия, 2004 г.;
 - Използване на източници в преподаването и изучаването на история (**том 1 и 2**), Никозия, 2005 г.;
 - **Поглед към нашето минало**, Страсбург, 2011 г.
- ▶ **Втори етап:** 2011-2012 г. Разпространяване на учебителните материали и на залегналите в тяхната основа идеи и понятия. В резултат беше постигнато активно сътрудничество в целия Кипър и ангажиране на преподаватели и ученици от всички общности.
- ▶ **Трети етап:** 2012-2016 г. Продължаваща програма за обучение, включваща международно сътрудничество и обмен между кипърски учители и техни европейски колеги. В резултат бяха изготвени учебителни модули за учители, публикувани под заглавието *Развиване на култура на сътрудничество чрез преподаване и изучаване на история*.

КОНТЕКСТ И ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

■ Настоящата електронна книга – *Развиване на култура на сътрудничество чрез преподаване и изучаване на история* – е създадена въз основа на поредица от семинари, проведени в Кипър под егидата на Съвета на Европа и с активното участие на Асоциацията за исторически диалог и изследвания. Ключовите области за професионално развитие на учителите са представени в седем учебителни модула. Всеки модул съдържа теоретична част („Проучване на идеите“) и практическа част („Прилагане на идеите“). Втората част включва планове на уроци и предложения за провеждане на учебни занятия. Този инструмент е свързан с изискванията на провеждащата се образователна реформа в Кипър, но също така включва и по-широка перспектива и редица подходи, които биха могли да бъдат полезни за преподавателите по история от други държави – членки на Съвета на Европа.

Целите на проекта са:

- ▶ повишаване съзнанието за преподаване и изучаване на историята в нейната комплексност в контекста на културно многообразие и глобализация, на основата на многоперспективност, с оглед преодоляване на стереотипите и предразсъдъците и укрепване на процесите на помирение, както това е отразено в [Препоръка \(2011\)6 относно междукултурния диалог и образа на другия в преподаването на история](#), приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа през 2011 г.;
- ▶ подкрепа за кипърските младежи, за да могат чрез преподаване и изучаване на история те да развият умения и отношения, насърчаващи живота в сътрудничество. Тези умения и поведения включват непредубеденост, емпатия, емоционална интелигентност, взаимно уважение, активно слушане и самоизразяване.

КАКВО СЪДЪРЖА ЕЛЕКТРОННАТА КНИГА

Книгата започва с кратка концептуална част, в която се анализират понятията за култура и сътрудничество. По-нататък следват седем отделни обучителни модула, всеки от който разглежда ключов аспект за развиването на култура на сътрудничество. Обучителните модули са:

- ▶ 1 Трябва ли „разграничаването“ да означава „различност“?
- ▶ 2 Развиване на емпатия като историческо умение
- ▶ 3 Джендър проблематика и приобщаване
- ▶ 4 Работа със стереотипи
- ▶ 5 Общества, живеещи заедно
- ▶ 6 Използване на литература, изкуство и филми за подпомагане на историческото разбиране
- ▶ 7 Преподаване на история в дигиталната епоха

Предвид това че публикацията е предназначена преди всичко за самоподготовка, на редица места от читателя се иска да спре четенето и да помисли по определени въпроси. В първата част от всеки модул такива места са обозначени в текста в специално поле, озаглавено „Въпроси за размисъл“; във втората част те са озаглавени „Работа с учениците“.

■ Използвани са различни видове текстове като описания и разкази, цитати, транскрипции на интервюта, таблици, диаграми, снимки и други изображения, полета с въпроси, планове на уроци и работни листове.

■ Работните листове и другите материали, свързани с уроците, са разположени на отделни страници от електронната книга, така че учителите да могат да ги разпечатват и използват в часовете си.

КУЛТУРА НА СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО НА КУЛТУРИТЕ

■ Преподаването на история може да играе важна роля в процесите на помирение, изграждане на доверие и научаване или научаване отново как да се живее заедно. Един от начините да се постигне това е, като се помага на младите хора да откриват общите неща, които различните общности са развили или наследили. Преподаването на история, насочено към насърчаване на сътрудничество и единство, трябва да отчита сложната природа на опитите за разбиране на миналото, да избягва да представя „другия“ като действителен или потенциален враг и да се бори с предразсъдъците и стереотипите. От ключова важност е разбирането на културните различия и многообразие, както и на взаимните връзки, застъпвания и раздалечавания на културите във времето. Способността за провеждане на диалог между културите е важен фактор за разглеждане на събитията и проблемите от гледна точка на многоперспективността. Това са някои от принципите, залегнали в основата на тази книга.

■ В *Декларацията на ЮНЕСКО за принципите на международното културно сътрудничество* (1966) се изтъква, че „културното сътрудничество е право и задължение за всички народи и нации, които трябва да споделят своите знания и умения“.

■ Третата Среща на върха на държавните и правителствени ръководители на страните – членки на Съвета на Европа (2005) определи межкултурния диалог (включително неговото религиозно измерение) като средство за насърчаване на съзнанието, разбирането, помирението и толерантността и за предотвратяване на конфликти, осигуряване на интеграция и сплотеност на обществото. Това се изтъква в Декларацията от Фаро относно *Стратегията на Съвета на Европа за развиване на межкултурен диалог*.

■ Идеите и подходите, развити в електронната книга, са пряко свързани с текущия междуправителствен проект на Съвета на Европа *Образование за многообразие и демокрация: преподаване на история в съвременна Европа*.

Интерактивната електронна книга
е достъпна на следния адрес:

<http://www.coe.int/culture-of-cooperation>

www.coe.int

Съветът на Европа е водещата организация за защита на правата на човека на континента. Той има 47 държави-членки, сред които са 28-те членки на Европейския съюз. Всички държави-членки на Съвета на Европа са подписали Европейската конвенция за правата на човека, договор, предназначен да защитава правата на човека, демокрацията и върховенството на закона. Европейският съд по правата на човека следи за изпълнението на Конвенцията в държавите-членки.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE